MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tal-5 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 83/2007

Kawża Nru: 43

Rikors Ġuramentat Nru: 83/07 JA.

A

-vs-

B et noe

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-26 ta’ Frar, 2007 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett u bil-ġurament ikkonfermat:

1. Illi l-esponenti żżewġet lill-konvenut fit-18 ta' April, 2005, minn liema żwieġ ma twildux tfal;

2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-dritt u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjoni essenzjali taż-żwieġ.

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet, għalkemm ma kinux interdetti jew morda b'moħħhom, ma kellhomx fiż-żmien li sar iż-żwieġ, ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta' rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsent għaż-żwieġ.

5. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-artikoli 19(1) (d) u/jew 19(1) (f) u/jew 19(1) (h).

Għaldaqstant, l-esponenti jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex prevja kull dikjarazzjoni li hija meħtieġa skond il-liġi:-

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn l-esponenti u l-intimat huwa null u bla effett.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fis-26 ta' April, 2007 li permezz tagħha l-intimati Kuraturi Deputati Dr. Anthony Cutajar u l-P.L. Veronica Rossignaud bil-ġurament tagħhom ikkonfermaw:

1. Illi f'dan l-istadju huma ma humiex edotti mill-fatti tal-każ;

2. Illi għalhekk jirriservaw li jippreżentaw risposta ulterjuri meta u jekk jirnexxielhom jikkommunikaw mar-rappresentat tagħhom, u f'dan ir-rigward ir-rikkorenti għandha tgħaddi lill-esponenti kull indirizz li hija jista' għandha ta' l-assenti B.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-affidavits ta' l-attriċi u ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tal-11 ta' Ġunju, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fit-18 ta' April, 2005 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (d), (f) u (h) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuti ma kinux f'pożizzjoni li jressqu provi u m'humiex edotti bil-fatti, iżda kif dejjem irretenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-

drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;
19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti ikun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

19 (1) (h) – li l-kunsens kien vizzjat minħabba nuqqas ta' setgħa jew rieda intelletwali.

Kif fakkret riċentement il-Qorti ta' l-Appell fis-sentenza fil-kawża fl-ismijiet <u>Sylvia Zammit vs Heleno Zammit</u> (13 ta' Frar, 2007); "*Fl-ewwel lok hija relevanti l-osservazzjoni li* ***onus probandi et qui dici non ei negat*** *u konformament ma' dan il-prinċipju kardinali f'materja ta' provi, l-oneru tal-prova jirrisjedi fuq il-parti li tallega. Multo magis f'każijiet bħal dawn in disamina fejn teżisti fil-liġi presunzjoni dwar il-validita' tal-kuntratt taż-żwieġ, sakemm ma jiġix muri l-kuntrarju bi prova sodisfaċenti li jeżistu, wieħed jew aktar, mir-raġunijiet espressament kontemplati fil-liġi.*" (Appell – <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> – deċiża 27 ta' Jannar, 2006).

Il-Qorti kompliet tgħid illi; "*ġie osservat fil-kawża <u>Josette Spiteri vs George Spiteri</u> (Vol. LXXXV-II-81) li 'jinsab assodat fil-ġurisprudenza li jkun hemm difett serju ta' diskrezzjoni kemm il-darba jirriżulta li fil-mument ta' l-għoti ta' kunsens parti jew oħra tkun priva b'mod sostanzjali ossija gravi, minn dik il-fakolta' kritiko-estimattiva jew kritika valutattiva dwar l-oġġett tal-kunsens taż-żwieġ jew minn dik il-maturita' affettiva li hija presuppost għall-għażla libera dwar l-imsemmi oġġett. Għalhekk difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju mhux sempliċement nuqqas ta' ħsieb jew nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wieħed jagħmel għażliet jew jieħu deċiżjoni żbaljata (in fatti deċiżjoni jew għażla żbaljata hi perfettament kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' ġudizzju – PA <u>Camilleri vs Camilleri</u> -deċiża 21 ta' Novembru, 1995). Li parti fiż-żwieġ ma tkunx fehmet suffiċjentement fis-sens li ma tkunx ħasbet biżżejjed jew ma tkunx irriflettiet biżżejjed fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq drittjiiet jew dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa ma jammontax għal difett*

serju ta' diskrezzjoni (PA Selina Vella Haber vs Joseph Gatt deċiża fil-15 ta' April, 1996). Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju kif ravviżat fl-Artiklu 19 (1) (d) irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku/psikjatriku) jew kostituzzjonali li wieħed jagħraf u jirrifletti u li jiddeċiedi liberament fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

Konformament mal-premess sabiex l-azzjoni attriċi tirnexxi fuq din il-kawżali jeħtieġ li jiġi pruvat sodisfaċentement li fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens il-partijiet jew wieħed minnhom kien effett minn difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja matrimonjali u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali li din timporta. 'In altri termini e' necessaria la discrezione non tanto per l'atto in se al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell'atto derivano, una discrezione che impegni per il futuro ' Bersini – ċitat fil-kawża Angela Spiteri Selvaggi vs Joseph Spiteri deċiża mill-Prim'Awla fl-4 ta' Novembru, 1994). L-obbligazzjonijiet essenzjali fil-ħajja matrimonjali huma bażati fuq il-kunċett ta' unjoni permanenti, esklussiva u rrevokabbli diretta għal komunjoni ta' ħajja u l-prokreazzjoni u t-trobbija ta' l-ulied. Din il-kapaċita'; li hu jassumi dawn l-obbligi għandha teżisti fiż-żewġ partijiet (PA Charles Atkins ve Matilde Atkins deċiża 2 ta' Ottubru, 2003).

Iżda la deċiżjoni żbaljata u lanqas kull stat ta' immaturita' ma huma suffiċjenti biex jintegraw dan il-caput nullitatis. Ma hemmx bżonn li parti jkollha xi livell għoli ta' maturita' jew edukazzjoni iżda ta' l-inqas il-livell irid ikun li dik l-istess parti tkun kapaċi tagħmel il-valutazzjoni sħiħa, ponderata u libera dwar iż-żwieġ u dwar id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taż-żwieġ (PA Melanie Borg vs Joseph Borg deċiża 29 ta' Ottubru, 2003).

Fil-każ in eżami l-Qorti tħoss li l-attriċi ġiet indotta li tiżżewweġ għaliex il-konvenut kien mgħaġġel biex jakkwista l-Visa. Lanqas biss qalet lill-ġenituri tagħha li żżewġet u jidher ukoll li żżewġet ghaliex bdiet *tibża'* li ma kinitx se ssib min jiżżewwiġha – sfortunatament jidher li

hawn numru ta’ tfajliet b’din il-*biża’* u li wassalhom jiżżewġu lill-ewwel raġel li jurihom attenzjoni. Ma huwiex għalhekk ta’ sorpriża li ż-żwieġ falla wara ftit xhur. Il-Qorti tħoss li hemm raġunijiet validi biżżejjed biex iż-żwieġ ikun dikjarat null għar-raġunijiet imsemmija.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti tilqa’ t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ bejn il-kontendenti kontrattat fit-18 ta’ April, 2005. L-ispejjeż ikunu bla taxxa iżda l-attriċi għandha tħallas proviżorjament id-drittjiet u spejjeż tal-kuraturi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------